



MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 191 (XXXV) — Nr. 901

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Vineri, 6 octombrie 2023

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 313 din 30 mai 2023 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 612 teza a doua din Codul civil	2–3
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
3.303. — Ordin al ministrului sănătății privind aprobarea condițiilor de acordare și a tipurilor de servicii de psihologie publice conexe actului medical adresate pacienților oncologici	4–8
6.467. — Ordin al ministrului educației pentru modificarea Procedurii privind managementul cazurilor de violență asupra antepreșcolărilor/preșcolărilor/elevilor și personalului unității de învățământ, precum și al altor situații corelate în mediul școlar și al suspiciunii de violență asupra copiilor în afara mediului școlar, aprobată prin Ordinul ministrului educației nr. 6.235/2023	8
ACTE ALE INSTANȚELOR DE CONTENCIOS ADMINISTRATIV	
Decizia nr. 4.945 din 22 octombrie 2021 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția de contencios administrativ și fiscal.....	9–16
★	
Rectificări	16

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 313

din 30 mai 2023

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 612 teza a doua din Codul civil

Marian Enache	— președinte
Mihaela Ciocină	— judecător
Dimitrie-Bogdan Licu	— judecător
Laura-Iuliana Scânteii	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Valentina Bărbățeanu	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Ioan-Sorin-Daniel Chiriazii.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 612 teza a doua din Codul civil, excepție ridicată de Constantin Niculaie în Dosarul nr. 12.126/212/2018 al Tribunalului Constanța — Secția I civilă și care constituie obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 427D/2019.

2. La apelul nominal se constată lipsa părților. Procedura de înștiințare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate, precizând că, potrivit art. 44 alin. (1) din Constituție, dreptul de proprietate se exercită în condițiile legii, una dintre acestea constând în obligația de a se păstra o distanță minimă între construcții.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

4. Prin Încheierea din 25 ianuarie 2019, pronunțată în Dosarul nr. 12.126/212/2018, **Tribunalul Constanța — Secția I civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 612 teza a doua din Codul civil**, excepție ridicată de Constantin Niculaie într-o cauză având ca obiect soluționarea cererii de obligare a părților să își dea acordul, în calitate de vecini, în vederea edificării unei construcții de către reclamant pe terenul acestuia, construcție ce se intenționa a fi amplasată la limita de hotar cu proprietatea părților.

5. **În motivarea excepției de neconstituționalitate** se susține că prevederile de lege criticate reprezintă o știrbire a dreptului de proprietate, garantat de Constituție, întrucât vecinul de rea-credință nu își va da acordul niciodată și nu va încheia în acest sens un act autentic în fața notarului, astfel că dreptul de proprietate nu se va putea realiza din cauza celui care beneficiază de un drept de veto în ceea ce privește ridicarea construcției. Se critică, totodată, sentința primei instanțe, prin care s-a respins ca neîntemeiată cererea de obligare a părților să își dea acordul, în calitate de vecini, în vederea edificării unei construcții la limita de hotar, sentință în care s-a precizat că reclamantul nu a încercat o soluționare amiabilă. Autorul excepției susține că, de vreme ce hotărârea judecătorească este un act autentic, judecătorul ar fi trebuit să dea acest accept. Totodată, arată că ar fi suficient și necesar ca aprobarea pentru acest tip de construcție să se dea prin serviciul local de urbanism și să se elibereze solicitantului odată cu certificatul de urbanism. Consideră că textul de lege criticat incită la ură și vrăjbă între vecini.

6. **Tribunalul Constanța — Secția I civilă** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, întrucât prevederile art. 612 teza a doua din Codul civil nu contravin

dreptului de proprietate prevăzut de art. 44 din Constituție. În acest sens, arată că, deși prin instituirea obligativității obținerii acordului criticat, titularul dreptului de proprietate poate suferi o îngrădire în exercitarea atributelor dreptului său, pe această cale se preîntâmpină exercitarea abuzivă a dreptului, evitându-se apariția stărilor conflictuale între vecini.

7. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

8. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

9. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

10. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl reprezintă dispozițiile art. 612 teza a doua din Codul civil, cu denumirea marginală *Distanța minimă în construcții*, care au următorul cuprins: „*Orice construcții, lucrări sau plantații se pot face de către proprietarul fondului numai cu respectarea unei distanțe minime de 60 de cm față de linia de hotar, dacă nu se prevede altfel prin lege sau prin regulamentul de urbanism, astfel încât să nu se aducă atingere drepturilor proprietarului vecin. Orice derogare de la distanța minimă se poate face prin acordul părților exprimat printr-un înscris autentic.*”

11. În opinia autorului excepției de neconstituționalitate, prevederile de lege criticate contravin dispozițiilor din Constituție cuprinse în art. 1 alin. (5) privind principiul legalității, în componenta referitoare la calitatea normelor, art. 16 — *Egalitatea în drepturi*, art. 21 — *Accesul liber la justiție* și art. 44 alin. (2) privind garantarea și ocrotirea proprietății private.

12. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea observă că art. 612 din Codul civil reglementează în teza întâi, ca regulă generală, obligația proprietarului unui teren care intenționează să edifice o construcție pe propriul său teren de a respecta o distanță minimă de 60 de cm față de linia de hotar a fondului vecin. Această normă reprezintă o limitare legală a exercițiului dreptului de proprietate, justificată de existența raporturilor de vecinătate, care trebuie să se stabilească în condiții de bună înțelegere și care își găsește fundamentul în prevederile art. 44 alin. (7) din Constituție, potrivit cărora „*Dreptul de proprietate obligă la respectarea sarcinilor privind protecția mediului și asigurarea bunei vecinătăți, precum și la respectarea celorlalte sarcini care, potrivit legii sau obiceiului, revin proprietarului.*”

13. Posibilitatea instituirii unor astfel de limitări legale ale exercitării atributelor dreptului de proprietate privată este consacrată și prin art. 556 alin. (2) din Codul civil, care dă expresie dispozițiilor constituționale ale art. 44 alin. (1) teza a doua, potrivit cărora conținutul și limitele dreptului de proprietate

sunt stabilite de lege. Din această perspectivă, în jurisprudența Curții Constituționale s-a statuat în mod constant că, în principiu, aceste limite au în vedere obiectul dreptului de proprietate și atribuțiile acestuia și se instituie în vederea apărării intereselor sociale și economice generale sau pentru apărarea drepturilor și libertăților fundamentale ale altor persoane, esențial fiind ca prin aceasta să nu fie anihilat complet dreptul de proprietate (în acest sens, a se vedea Decizia nr. 19 din 8 aprilie 1993, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 105 din 24 mai 1993, Decizia nr. 270 din 7 mai 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 554 din 28 iulie 2014, paragraful 19).

14. De asemenea, Curtea a statuat, prin Decizia nr. 59 din 17 februarie 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 203 din 9 martie 2004, că, în temeiul art. 44 din Constituție, legiuitorul ordinar are competența de a stabili cadrul juridic pentru exercitarea atribuțiilor dreptului de proprietate, în accepțiunea principială conferită de Constituție, în așa fel încât să nu vină în coliziune cu interesele generale sau cu interesele particulare legitime ale altor subiecte de drept, instituind astfel niște limitări rezonabile în valorificarea acestuia, ca drept subiectiv garantat. Așadar, textul art. 44 din Constituție cuprinde expres la alin. (1) o dispoziție în temeiul căreia legiuitorul are competența de a stabili conținutul și limitele dreptului de proprietate, inclusiv prin introducerea unor limite vizând atribuțiile dreptului de proprietate. În aceste condiții, Curtea a reținut că dreptul de proprietate nu este un drept absolut, ci poate fi supus anumitor limitări, potrivit art. 44 alin. (1) din Constituție; însă limitele dreptului de proprietate, indiferent de natura lor, nu se confundă cu însăși suprimarea dreptului de proprietate (a se vedea, de exemplu, Decizia nr. 270 din 7 mai 2014, precitată, paragraful 19, Decizia nr. 865 din 17 decembrie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 444 din 27 mai 2020, paragraful 47, sau Decizia nr. 750 din 4 noiembrie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 553 din 7 iunie 2022, paragraful 28).

15. În ceea ce privește prezenta excepție de constituționalitate, Curtea reține că, dacă teza întâi a art. 612 din Codul civil instituie regula respectării distanței minime de 60 cm față de limita de hotar a fondului proprietarului vecin, teza a doua a aceluiași articol, criticată în cauza de față, permite o flexibilizare a acestei reguli, ca urmare a exprimării acordului proprietarului terenului în vecinătatea căruia urmează să se construiască. Așadar, prevederile supuse controlului de constituționalitate nu doar că nu aduc atingere dreptului de proprietate privată, ci, dimpotrivă, fac posibilă eliminarea restricției legale, în condițiile exteriorizării în formă autentică a

21. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Constantin Niculaie în Dosarul nr. 12.126/212/2018 al Tribunalului Constanța — Secția I civilă și constată că dispozițiile art. 612 teza a doua din Codul civil sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului Constanța — Secția I civilă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I. Pronunțată în ședința din data de 30 mai 2023.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
MARIAN ENACHE

Magistrat-asistent,
Valentina Bărbățeanu

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII

ORDIN

privind aprobarea condițiilor de acordare și a tipurilor de servicii de psihologie publice conexe actului medical adresate pacienților oncologici

Văzând Referatul de aprobare al Direcției generale asistență medicală din cadrul Ministerului Sănătății nr. A.R. 17.595 din 27.09.2023,

având în vedere prevederile:

— art. 4 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 293/2022 pentru prevenirea și combaterea cancerului, cu modificările și completările ulterioare;

— art. 1 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 83/2000 privind organizarea și funcționarea cabinetelor de liberă practică pentru servicii publice conexe actului medical, aprobată cu modificări prin Legea nr. 598/2001, cu modificările și completările ulterioare,

în temeiul prevederilor art. 9 din Hotărârea Guvernului nr. 709/2023 privind punerea în aplicare a prevederilor art. IV din Ordonanța Guvernului nr. 26/2023 pentru modificarea art. 942 din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății și pentru modificarea și completarea Legii nr. 293/2022 pentru prevenirea și combaterea cancerului și ale art. 7 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 144/2010 privind organizarea și funcționarea Ministerului Sănătății, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul sănătății emite următorul ordin:

Art. 1. — Se aprobă condițiile de acordare a serviciilor de psihologie publice conexe actului medical adresate pacienților oncologici, denumite în continuare *servicii de psiho-oncologie*, prevăzute în anexa nr. 1 care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2. — (1) Se aprobă tipurile de servicii de psiho-oncologie, prevăzute în anexa nr. 2 care face parte integrantă din prezentul ordin.

(2) Serviciile prevăzute la alin. (1) se acordă în funcție de nevoile fiecărui pacient, conform unui plan stabilit de comun acord de către medicul de specialitate clinică și psiholog.

Art. 3. — Serviciile de psiho-oncologie se acordă în unitățile sanitare cu paturi, publice sau private, care au în structură secții/compartimente în specialități: chirurgie oncologică,

oncologie medicală, hematologie, onco-pediatrie, hematologie pediatrică, radioterapie și alte secții în care sunt tratați chirurgical pacienți oncologici, precum și în cabinetul de liberă practică de servicii publice conexe actului medical de psihologie, denumit în continuare *cabinet de psihologie*, aflat în structura unui ambulatoriu de specialitate, sau în contract de prestări servicii conexe actului medical de psihologie cu un cabinet medical din specialitățile enumerate mai sus.

Art. 4. — Furnizorii prevăzuți la art. 3, precum și direcțiile de specialitate din cadrul Ministerului Sănătății vor duce la îndeplinire dispozițiile prezentului ordin.

Art. 5. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

p. Ministrul sănătății,
Adriana Pistol,
secretar de stat

București, 27 septembrie 2023.
Nr. 3.303.

ANEXA Nr. 1

Condițiile de acordare a serviciilor de psihologie publice conexe actului medical adresate pacienților oncologici

Art. 1. — (1) Psiho-oncologia se definește ca un domeniu interdisciplinar, integrativ al psihologiei care cuprinde totalul serviciilor de psihologie publice conexe actului medical destinate pacienților oncologici (*servicii de psiho-oncologie*).

(2) Serviciile de psiho-oncologie reprezintă totalul intervențiilor specifice asupra dimensiunilor care însumează calitatea vieții pacientului oncologic din punct de vedere fizic, psihologic, social și spiritual.

(3) Psiho-oncologia este o formare complementară a unei persoane licențiate în psihologie, după dobândirea formării în psihologie clinică.

(4) Serviciile de psiho-oncologie se acordă conform prevederilor art. 3.

Art. 2. — (1) Certificarea formării complementare în psiho-oncologie este emisă de către Colegiul Psihologilor din România.

(2) Certificarea prevăzută la alin. (1) se acordă psihologilor clinicieni care, până în anul 2023, fac dovada experienței de minimum 1 an de activitate specifică, desfășurată în unități sanitare publice sau private, în secții/compartimente în specialitățile: oncologie medicală, hematologie, onco-pediatrie, hematologie pediatrică, radioterapie sau în cabinet de psihologie aflat în structura ambulatoriilor de specialitate sau în contract de prestări servicii conexe actului medical de psihologie cu un cabinet medical din specialitățile enumerate mai sus.

(3) Certificarea prevăzută la alin. (1) se acordă psihologilor clinicieni care vor urma o perioadă de formare complementară de minimum 12 luni, care va conține obligatoriu stagii de practică în secții de oncologie medicală, hematologie, onco-pediatrie, hematologie pediatrică sau radioterapie, cu supervizare din partea unui medic specialist din aceste secții.

(4) Tematica formării complementare în psiho-oncologie, prevăzută la alin. (3), va fi elaborată de către comisiile de specialitate ale Ministerului Sănătății, în colaborare cu Comisia de psihologie clinică și psihoterapie din cadrul Colegiului Psihologilor din România.

Art. 3. — Serviciile de psiho-oncologie pot fi acordate de către psihologii care îndeplinesc cumulativ următoarele condiții:

a) sunt absolvenți ai unei instituții de învățământ superior acreditate în România, cu diplomă de licență în psihologie. Pot fi acceptate și persoanele care au obținut o diplomă de licență în psihologie, obținută în afara țării, dacă aceasta este recunoscută sau echivalată, după caz, potrivit legii;

b) sunt psihologi cu atestat de liberă practică, în specialitatea psihologie clinică;

c) au obținut certificarea formării complementare în psiho-oncologie, emisă de către Colegiul Psihologilor din România prin Comisia de psihologie clinică și psihoterapie.

Art. 4. — Obiectivele generale ale serviciilor de psiho-oncologie sunt următoarele:

a) să sprijine pacienții și familiile acestora pentru a-și menține o stare optimă de echilibru psihologic pe tot parcursul traseului oncologic;

b) să identifice strategii de activare a factorilor motivaționali;

c) să ghideze, să planifice și să construiască sisteme de sprijin comunitar pentru pacienții oncologici;

d) să informeze și să crească gradul de conștientizare a modalităților de suport disponibile la nivel social pentru pacienți și familiile acestora;

e) să informeze pacienții despre serviciile medicale și despre asistența socială de care pot beneficia pe parcursul bolii.

Art. 5. — Psihologul cu formare complementară în psiho-oncologie are următoarele atribuții:

a) desfășoară activitate specifică de psiholog clinician;

b) are calitate de membru în cadrul echipei multidisciplinare a secțiilor de oncologie medicală, hematologie, onco-pediatrie, hematologie pediatrică sau radioterapie, alături de: oncolog/hematolog/onco-pediatru, radioterapeut, chirurg, asistent medical, asistent social (alți specialiști care fac parte din comisia multidisciplinară a unității sanitare respective);

c) menține o comunicare continuă cu echipa multidisciplinară;

d) îmbunătățește comunicarea dintre echipa multidisciplinară și pacient prin implementarea strategiilor privind:

(i) comunicarea informațiilor cu impact emoțional pacientului și familiei acestuia;

(ii) confruntarea cu moartea în cazul pacientului cu prognostic nefavorabil;

(iii) reabilitarea supraviețuitorilor;

(iv) expunerea la anumite efecte secundare de către pacient;

(v) comunicarea cu aparținătorii pacientului;

(vi) probleme sexuale specifice pacientului cu anumite diagnostice și tratamente oncologice;

(vii) evitarea epuizării echipei medicale;

e) gestionează comportamentul psihologic în:

(i) tulburările de adaptare și doliu;

(ii) tulburările de anxietate;

(iii) psihoză și tulburări de dispoziție;

(iv) tulburări cognitive;

(v) delir (hipoactiv, hiperactiv sau mixt);

(vi) tulburări cauzate de consumul de substanțe;

(vii) tulburări de personalitate;

(viii) depresie și risc de sinucidere.

Gestionarea comportamentului psihologic poate fi realizată în colaborare cu medicul psihiatru;

f) folosește instrumente de evaluare specifice bolii oncologice pentru a identifica și cuantifica simptomatologia fizică și psihologică la bolnavii oncologici:

(i) durere, oboseală, anorexie, insomnie;

(ii) simptome gastrointestinale și respiratorii;

(iii) anxietate, depresie și delir;

g) desfășoară terapie individuală cu pacienții și aparținătorii, cu rol:

(i) suportiv:

— terapia demnității;

— terapia doliului și a durerii centrată pe familia pacientului;

(ii) psihoeducațional;

(iii) cognitiv-comportamental;

h) desfășoară grupuri de terapie suportivă, cognitiv-comportamentală și centrată pe soluții specifice fiecărui pacient în parte;

i) desfășoară terapie pentru „îngrijirea de final de viață”, terapie centrată pe demnitate umană, grupuri de terapie pentru familie centrată pe doliu și durere.

ANEXA Nr. 2

Tipuri de servicii de psiho-oncologie

CAPITOLUL I

Serviciul de consultație psihologică

Art. 1. — Consultația psihologică este o tehnică cu scopuri clinice, care necesită competențe specifice psihologiei clinice pentru identificarea anumitor semne și simptome care stau la baza diagnosticului clinic psihologic.

Art. 2. — Obiectivele serviciului de consultație psihologică sunt:

a) crearea unei relații terapeutice bazate pe încredere și empatie;

b) identificarea simptomatologiei clinice din contextul suferinței bolii oncologice;

c) identificarea factorilor determinanți, favorizanți și de menținere a suferinței psihosociale.

Art. 3. — Instrumentele utilizate pentru realizarea serviciului de consultație psihologică sunt:

a) fișa de consultație;

b) abilități de comunicare folosite în interviul psihologic;

c) chestionare de evaluare specifice.

Art. 4. — Tipurile de servicii de consultație psihologică, în funcție de beneficiarul acestora, sunt:

I. serviciile adresate pacientului oncologic sunt consultațiile pentru identificarea simptomatologiei psihoemoționale și sunt acordate astfel:

a) cu o durată a consultației de 50 min./zi;

b) cu o frecvență a consultației de 1/lună;

c) de către psihologul clinician cu formare complementară în psiho-oncologie;

II. serviciile adresate persoanei de susținere desemnate de către pacient sunt:

A. consultațiile pentru identificarea simptomatologiei psihoemoționale, acordate astfel:

a) cu o durată a consultației de 50 min./zi;

b) cu o frecvență a consultației de 1/lună;

c) de către psihologul clinician cu formare complementară în psiho-oncologie;

B. consultațiile pentru identificarea simptomatologiei psihoemoționale a doliului, acordate astfel:

- a) cu o durată a consultației de 50 min./zi;
- b) cu o frecvență a consultației de 1/lună;
- c) de către psihologul clinician cu formare complementară în psiho-oncologie;

III. serviciile adresate copiilor din familie sunt:

A. consultațiile pentru identificarea simptomatologiei psihoemoționale, acordate astfel:

- a) cu o durată a consultației de 50 min./zi;
- b) cu o frecvență a consultației de 1/lună;
- c) de către psihologul clinician cu formare complementară în psiho-oncologie;

B. consultațiile pentru identificarea simptomatologiei psihoemoționale a doliului, acordate astfel:

- a) cu o durată a consultației de 50 min./zi;
- b) cu o frecvență a consultației de 1/lună;
- c) de către psihologul clinician cu formare complementară în psiho-oncologie.

CAPITOLUL II

Serviciul de consiliere psihologică

Art. 5. — Consilierea psihologică este o intervenție psihologică de scurtă durată și de intensitate redusă, care are scopul de a optimiza autocunoașterea și dezvoltarea factorilor psihologici personali pentru a preveni intensificarea anumitor probleme emoționale, cognitive și comportamentale.

Art. 6. — Obiectivele serviciului de consiliere psihologică sunt:

- a) înțelegerea reacțiilor emoționale la boala oncologică;
- b) înțelegerea posibilelor efecte secundare ale tratamentelor;
- c) identificarea anumitor probleme familiale, sociale și financiare;
- d) explorarea soluțiilor legislative care pot diminua problemele sociale și financiare.

Art. 7. — Instrumentele utilizate pentru realizarea serviciului de consiliere psihologică sunt:

- a) fișa de consultație;
- b) abilități de comunicare folosite în interviul psihologic;
- c) dosarul medical al pacientului.

Art. 8. — Tipurile de servicii de consiliere psihologică, în funcție de beneficiarul acestora, sunt:

I. serviciile de consiliere psihologică adresate pacientului oncologic, astfel:

- a) cu o durată de 50 min./zi;
- b) cu o frecvență de 2 consilieri/lună;
- c) de către psihologul clinician cu formare complementară în psiho-oncologie;

II. serviciile de consiliere psihologică adresate persoanei de susținere desemnate de către pacient sunt:

- A. consilierea psihologică, acordată astfel:
 - a) cu o durată de 50 min./zi;
 - b) cu o frecvență de 2 consilieri/lună;
 - c) de către psihologul clinician cu formare complementară în psiho-oncologie;

B. consilierea psihologică a doliului, acordată astfel:

- a) cu o durată de 50 min./zi;
- b) cu o frecvență de 2 consilieri/lună;
- c) de către psihologul clinician cu formare complementară în psiho-oncologie.

CAPITOLUL III

Serviciul de evaluare clinică psihologică

Art. 9. — Evaluarea clinică psihologică este realizată printr-un grup de tehnici destinate cunoașterii aspectelor cognitive, emoționale, comportamentale și sociale ale unei persoane.

Art. 10. — Instrumentele utilizate pentru realizarea serviciului de evaluare clinică psihologică sunt:

- a) fișa de consultație;
- b) abilități de comunicare folosite în interviul psihologic;
- c) dosarul medical al pacientului;
- d) proceduri de screening pentru suferința psihosocială;
- e) folosirea de teste psihometrice acreditate pentru evaluarea simptomatologiei identificate.

Art. 11. — Tipurile de servicii de evaluare clinică psihologică, în funcție de beneficiarul acestora, sunt:

I. serviciile de evaluare clinică psihologică adresate pacientului oncologic, astfel:

- a) cu o durată de 50 min./zi;
- b) cu o frecvență de 2 evaluări/lună;
- c) de către psihologul clinician cu formare complementară în psiho-oncologie;

II. serviciile de evaluare clinică psihologică adresate persoanei de susținere desemnate de către pacient sunt:

- A. evaluarea clinică psihologică, acordată astfel:
 - a) cu o durată de 50 min./zi;
 - b) cu o frecvență de 2 evaluări/lună;
 - c) de către psihologul clinician cu formare complementară în psiho-oncologie;

B. evaluarea clinică psihologică a doliului, acordată astfel:

- a) cu o durată de 50 min./zi;
- b) cu o frecvență de 2 evaluări/lună;
- c) de către psihologul clinician cu formare complementară în psiho-oncologie;

III. serviciile de evaluare clinică psihologică adresate copiilor din familie sunt:

- A. evaluarea clinică psihologică, acordată astfel:
 - a) cu o durată de 50 min./zi;
 - b) cu o frecvență de o evaluare/lună;
 - c) de către psihologul clinician cu formare complementară în psiho-oncologie;

B. evaluarea clinică psihologică a doliului, acordată astfel:

- a) cu o durată de 50 min./zi;
- b) cu o frecvență de o evaluare/lună;
- c) de către psihologul clinician cu formare complementară în psiho-oncologie.

CAPITOLUL IV

Serviciul de stabilire a planului de intervenție psihologică

Art. 12. — (1) Stabilirea obiectivelor și a planului de intervenție psihologică constă în identificarea sarcinilor sau abilităților specifice pe care un pacient trebuie să le îndeplinească pentru a atinge echilibrul psihoemoțional.

(2) Sarcinile identificate prevăzute la alin. (1) trebuie să fie clare și măsurabile și să ofere pacientului o direcție pe tot parcursul bolii.

Art. 13. — Obiectivele serviciului de stabilire a planului de intervenție psiho-oncologică sunt definite în funcție de stadiile intervenției psiho-oncologice, de nevoile pacientului și sunt conforme cu ghidurile actuale de practică clinică și cu protocoalele de intervenție psihologică, adaptate pacientului oncologic:

- a) realizarea unui screening psihologic și/sau a unei evaluări psihologice complete în funcție de resursele de timp și de nevoia imediată a pacientului oncologic;
- b) crearea unei relații terapeutice suportive;
- c) normalizarea reacțiilor emoționale;
- d) creșterea rezilienței psihologice prin intermediul mecanismelor de coping cognitiv-comportamental;
- e) facilitarea adaptării psihologice la diagnostic și tratament;
- f) prevenirea recăderilor din punct de vedere emoțional;
- g) dezvoltarea și optimizarea personală.

Art. 14. — Instrumentele utilizate pentru stabilirea planului de intervenție psihologică sunt:

- a) fișa de consultație;
- b) abilități de comunicare folosite în interviul psihologic;
- c) dosarul medical al pacientului;
- d) rezultatele procedurilor de screening pentru suferința psihosocială;
- e) rezultatele testelor psihometrice acreditate pentru evaluarea simptomatologiei identificate.

Art. 15. — Tipurile de servicii de stabilire a planului de intervenție psihologică în funcție de beneficiarul acestora sunt:

I. stabilirea planului de intervenție psihologică, serviciu adresat pacientului oncologic, astfel:

- a) cu o durată de 50 min./zi;
- b) cu o frecvență de un serviciu/lună sau, la nevoie, la fiecare spitalizare continuă/spitalizare de zi pentru tratament specific;
- c) efectuată de către psihologul clinician cu formare complementară în psiho-oncologie;

II. stabilirea planului de intervenție psihologică, serviciu adresat persoanei de susținere desemnate de către pacient, astfel:

- A. stabilirea obiectivelor și a planului de intervenție:
 - a) cu o durată de 50 min./zi;
 - b) cu o frecvență de un serviciu/lună;
 - c) efectuată de către psihologul clinician cu formare complementară în psiho-oncologie;

B. stabilirea planului de intervenție psihologică a doliului, astfel:

- a) cu o durată de 50 min./zi;
- b) cu o frecvență de un serviciu/lună;
- c) efectuată de către psihologul clinician cu formare complementară în psiho-oncologie;

III. stabilirea planului de intervenție psihologică, serviciu adresat copiilor din familie, astfel:

A. stabilirea obiectivelor și a planului de intervenție psihologică:

- a) cu o durată de 50 min./zi;
- b) cu o frecvență de un serviciu/lună;
- c) efectuată de către psihologul clinician cu formare complementară în psiho-oncologie;

B. stabilirea obiectivelor și a planului de intervenție psihologică în cadrul procesului de doliu:

- a) cu o durată de 50 min./zi;
- b) cu o frecvență de un serviciu/lună;
- c) efectuată de către psihologul clinician cu formare complementară în psiho-oncologie.

CAPITOLUL V

Serviciul grup de suport

Art. 16. — Grupul de suport reprezintă grupul condus de către un psiholog, format din persoane care sunt diagnosticate cu același tip de boală oncologică sau se confruntă cu probleme similare generate de o boală oncologică și care se ajută reciproc, prin schimb de experiențe și informații despre aceste situații.

Art. 17. — Obiectivele grupului de suport sunt:

- a) crearea unei rețele de ajutor reciproc prin interacțiune socială, companie și sprijin;
- b) cooperare;
- c) împărtășirea de resurse proprii fiecărui participant.

Art. 18. — Instrumentele utilizate pentru grupul de suport sunt:

- a) spații amenajate pentru acest tip de activități de către unitatea sanitară;
- b) planificarea de ateliere pe diverse tematici și obiective;
- c) materiale necesare activităților în funcție de tematica propusă, asigurate de către unitatea sanitară.

Art. 19. — Tipurile de servicii de grup de suport, în funcție de beneficiarul acestora, sunt:

I. grup de suport pentru pacientul oncologic, organizat astfel:

- a) cu o durată de 100 min./zi;
- b) cu o frecvență de 2/lună;
- c) condus de către psihologul clinician cu formare complementară în psiho-oncologie;

II. grup de suport pentru persoana de susținere desemnată de către pacient, astfel:

A. grup de suport:

- a) cu o durată de 100 min./zi;
- b) cu o frecvență de 2/lună;
- c) condus de către psihologul clinician cu formare complementară în psiho-oncologie;

B. grup de suport în doliu:

- a) cu o durată de 100 min./zi;
- b) cu o frecvență de 2/lună;
- c) condus de către psihologul clinician cu formare complementară în psiho-oncologie.

CAPITOLUL VI

Serviciul grup de terapie

Art. 20. — Grupul de terapie reprezintă grupul de suport organizat pentru o perioadă limitată de timp, cu scopul de a restructura noțiunile cognitive cu privire la boala oncologică.

Art. 21. — Obiectivele grupului de terapie sunt:

- a) restructurarea cognitivă cu privire la diagnosticul oncologic cu scopul de a reduce stresul psihic din cadrul bolii;
- b) activarea comportamentală pe parcursul bolii oncologice.

Art. 22. — Instrumentele grupului de terapie sunt:

- a) abilități de comunicare folosite în interviul psihologic;
- b) proceduri de screening pentru suferința psihosocială (teste);
- c) folosirea de tehnici psihologice cognitive și comportamentale pentru reducerea stresului emoțional.

Art. 23. — (1) Serviciile de tip grup de terapie se desfășoară pe o perioadă de 6 luni de la diagnosticarea cu o patologie oncologică.

(2) Tipurile de servicii de grup de terapie, în funcție de beneficiarul acestora, sunt:

I. grup de terapie pentru pacientul oncologic, organizat astfel:

- a) cu o durată de 150 min./zi;
- b) cu o frecvență de 2/lună;
- c) condus de către psihologul clinician cu formare complementară în psiho-oncologie;

II. grup de terapie pentru persoana de susținere desemnată de către pacient, astfel:

A. grup de terapie:

- a) cu o durată de 150 min./zi;
- b) cu o frecvență de 2/lună;
- c) condus de către psihologul clinician cu formare complementară în psiho-oncologie;

B. grup de terapie în doliu:

- a) cu o durată de 150 min./zi;
- b) cu o frecvență de 2/lună;
- c) condus de către psihologul clinician cu formare complementară în psiho-oncologie.

CAPITOLUL VII

Serviciul de terapie ocupațională

Art. 24. — (1) Terapia ocupațională este un serviciu de sprijin cu misiunea specifică de a oferi ajutor persoanelor diagnosticate cu diverse tipuri de patologii oncologice în scopul îmbunătățirii calității vieții acestora, pentru un mod de viață cât mai sigur și independent posibil.

(2) Intervenția de terapie ocupațională utilizează activitățile/ocupațiile din viața de zi cu zi pentru a promova

sănătatea, bunăstarea și capacitatea de a participa la activitățile importante din viață.

Art. 25. — Obiectivele terapiei ocupaționale sunt:

- a) îmbunătățirea funcției cognitive;
- b) diminuarea oboselii fizice apărute ca efect secundar al tratamentelor chimioterapice;
- c) diminuarea paresteziilor apărute în urma tratamentelor specifice, care duc la deficiențe ale membrilor superioare;
- d) prevenirea sau reducerea limfedemului prin mișcări musculare la nivelul membrilor, precum desenul sau decupajul;
- e) reducerea invalidității generale generate de stigmatul bolii oncologice și a efectelor secundare ale tratamentelor la nivelul motricității.

Art. 26. — Instrumentele terapiei ocupaționale sunt:

- a) spații amenajate pentru acest tip de activități de către unitatea sanitară;
- b) planificarea de ateliere pe diverse tematici și obiective;
- c) materiale necesare activităților asigurate de către unitatea sanitară.

Art. 27. — Serviciile de terapie ocupațională sunt oferite pacientului oncologic astfel:

- a) durată de 150 min./zi;
- b) frecvența — o terapie/lună;
- c) efectuate de psihologul clinician cu formare complementară în psiho-oncologie.

CAPITOLUL VIII

Serviciul de terapie prin mișcare

Art. 28. — (1) Terapia prin mișcare reprezintă activitatea fizică planificată, structurată, repetitivă și direcționată către îmbunătățirea sau menținerea aptitudinilor fizice ale corpului pacientului diagnosticat cu o patologie oncologică.

(2) Activitatea fizică menționată la alin. (1) este definită ca fiind orice mișcare corporală produsă de mușchii scheletici, care are ca rezultat un consum de energie.

Art. 29. — Obiectivele terapiei prin mișcare sunt:

- a) îmbunătățirea funcțiilor fizice ale corpului la nivel endocrin, muscular, scheletal și psihic;
- b) diminuarea oboselii cauzate de tratamentele specifice oncologice;
- c) îmbunătățirea somnului;
- d) recuperarea după intervențiile chirurgicale;
- e) reducerea simptomatologiei psihice: depresie, anxietate și suferință emoțională.

Art. 30. — Instrumentele terapiei prin mișcare sunt:

- a) săli amenajate special pentru acest gen de activități de către unitatea sanitară;
- b) terapeuți specializați în terapia mișcării la pacientul oncologic.

Art. 31. — Serviciile psiho-oncologice de terapie prin mișcare sunt oferite pacientului oncologic astfel:

- a) durată de 100 min./zi;
- b) frecvența — 8 terapii/lună — 2 terapii/săptămână;
- c) terapeut specializat în terapia mișcării la pacientul oncologic (psiholog/asistent medical/kinetoterapeut/medic, cu drept de liberă practică).

MINISTERUL EDUCAȚIEI

ORDIN

pentru modificarea Procedurii privind managementul cazurilor de violență asupra antepreșcolărilor/preșcolărilor/elevilor și personalului unității de învățământ, precum și al altor situații corelate în mediul școlar și al suspiciunii de violență asupra copiilor în afara mediului școlar, aprobată prin Ordinul ministrului educației nr. 6.235/2023

În temeiul prevederilor art. 65 alin. (6) din Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023, cu modificările ulterioare, ținând cont de Referatul de aprobare nr. 2.655DGIP din 29.09.2023 al Direcției generale învățământ preuniversitar, în conformitate cu prevederile art. 13 alin. (3) din Hotărârea Guvernului nr. 369/2021 privind organizarea și funcționarea Ministerului Educației, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul educației emite prezentul ordin.

Art. I. — Procedura privind managementul cazurilor de violență asupra antepreșcolărilor/preșcolărilor/elevilor și personalului unității de învățământ, precum și al altor situații corelate în mediul școlar și al suspiciunii de violență asupra copiilor în afara mediului școlar, aprobată prin Ordinul ministrului educației nr. 6.235/2023, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 856 din 22 septembrie 2023, se modifică după cum urmează:

1. La punctul 3 „Prevederi generale”, punctul 3.25 se abrogă.

2. Anexa nr. 1 se abrogă.

Art. II. — Direcția generală învățământ preuniversitar, Direcția generală management resurse umane și rețea școlară, Direcția generală minorități și relația cu Parlamentul, inspectoratele școlare județene/al municipiului București și unitățile de învățământ duc la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

Art. III. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul educației,
Ligia Deca

București, 3 octombrie 2023.
Nr. 6.467.

ACTE ALE INSTANȚELOR DE CONTENCIOS ADMINISTRATIV

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
SECȚIA DE CONTENCIOS ADMINISTRATIV ȘI FISCAL

DECIZIA Nr. 4.945

din 22 octombrie 2021

Dosar nr. 138/45/2019

Președinte: Adrian Remus Ghiculescu — judecător
Ionel Barbă — judecător
Ana Roxana Tudose — judecător
Mariana Fianu — magistrat-asistent

S-a luat în examinare recursul declarat de recurenta-reclamantă S.C. I. S.R.L. împotriva Sentinței nr. 65/2019 din 12 iunie 2019, pronunțată de Curtea de Apel I. — Secția contencios administrativ și fiscal.

La apelul nominal făcut în ședință publică lipsesc părțile, respectiv recurenta-reclamantă S.C. I. S.R.L. și intimatul-pârât M.T.I.

Procedura de citare este legal îndeplinită.

Se prezintă referatul cauzei, magistratul-asistent învederând faptul că recursul este motivat și declarat în termen, fiind legal timbrat.

Se mai referă faptul că intimatul-pârât nu a formulat întâmpinare, iar în cauză se solicită judecarea în lipsă, în temeiul dispozițiilor art. 223 din Codul de procedură civilă.

Înalta Curte, având în vedere cererea de judecare a cauzei în lipsă și faptul că nu există chestiuni prealabile de analizat, excepții de invocat și nici probe noi solicitate în recurs, constată cauza în stare de judecată și reține cauza în pronunțare.

ÎNALTA CURTE,

asupra recursului de față, din examinarea lucrărilor din dosar, constată următoarele:

I. Circumstanțele cauzei

1. Cadrul procesual

Prin cererea înregistrată pe rolul Curții de Apel I. cu nr. 138/45/2019, reclamanta S.C. I. S.R.L. a chemat în judecată pârâtul M.T., solicitând anularea în parte a Ordinului ministrului transporturilor nr. 1.824/2018 pentru modificarea și completarea Normelor metodologice privind aplicarea prevederilor referitoare la organizarea și efectuarea transporturilor rutiere și a activităților conexe acestora stabilite prin Ordonanța Guvernului nr. 27/2011 privind transporturile rutiere, aprobate prin Ordinul M.T.I. nr. 980/2011, publicat în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 1060 din 14 decembrie 2018, respectiv anularea dispozițiilor art. 1 pct. 1, 2, 4, 6, 14, 16 și, parțial, art. 1 pct. 18, respectiv punctele 3, 4, 5 și 6 din anexa nr. 18.

2. Soluția instanței de fond

Prin Sentința nr. 65/2019 pronunțată la data de 12 iunie 2019, Curtea de Apel I. respinge acțiunea formulată de reclamanta S.C. I. S.R.L.

3. Cererea de recurs formulată

Împotriva hotărârii pronunțate de instanța de fond a formulat recurs reclamanta S.C. I. S.R.L. întemeiat pe motivul de casare prevăzut de art. 488 alin. 1 pct. 8 din Codul de procedură civilă, prin care a solicitat admiterea recursului așa cum a fost formulat, cu consecința casării Sentinței civile atacate nr. 65/2019 din 12 iunie 2019 a Curții de Apel I. și rejudecării fondului cauzei.

Criticile aduse hotărârii atacate întemeiate pe acest motiv de recurs sunt axate pe șase categorii de argumente.

O primă categorie de critici vizează interpretarea și aplicarea în mod eronat de către instanța de fond a condiției suplimentare introduse prin Ordinul nr. 1.824/2018.

Astfel, se susține că, în ce privește anularea dispozițiilor art. 1 pct. 1 și 2 din Ordinul M.T. nr. 1.824/2018, în mod eronat a reținut instanța de fond că ministerul se bucură de un drept de apreciere, drept ce nu a fost exercitat în mod abuziv. Arată recurenta că, într-adevăr, ministerul se bucură de un drept de apreciere, numai că acest drept trebuie exercitat în condiții de legalitate, ceea ce presupune respectarea normelor de tehnică legislativă, pentru ca actul normativ emis să nu încalce norma care ordonă și să nu contravină actului pe care îl modifică.

În cauză arată recurenta că prin introducerea condiției suplimentare, la înlocuirea unui autobuz, respectiv același punctaj, în condițiile în care punctajul nu este prevăzut și nici definit în vreun act normativ în domeniul transportului rutier de persoane, înseamnă o depășire a competențelor prevăzute în norma care ordonă.

Arată recurenta că prin continuitatea serviciului regulat de transport nu se înțelege înlocuirea unui autobuz cu altul care este fabricat în același an, ci efectuarea curselor de pe traseu chiar și în cazul în care se defectează un autobuz nominalizat în licența de traseu, interesul călătorilor fiind acela de a ajunge la destinație la ora dorită, indiferent dacă autobuzul este fabricat strict în același an cu cel titular.

Susține recurenta că, în timp ce condiția „aceeași capacitate” este definită de norma care ordonă, respectiv art. 3 pct. 33 din OG nr. 27/2011, noțiunea introdusă prin Ordinul contestat nr. 1.894/2018, respectiv „același punctaj”, nu este definită, ceea ce contravine dispozițiilor art. 4 alin. (3) din Legea nr. 24/2000 care prevede că „actele normative date în executarea legilor, ordonanțelor sau a hotărârilor Guvernului se emit în limitele și potrivit normelor care le ordonă”. Ca atare, prin impunerea la înlocuirea unei condiții neprevăzute de legea care ordonă — OG nr. 27/2011 și nici de legislația europeană în materie, art. 1 pct. 1 și 2 din Ordinul nr. 1.894/2018 încalcă dispozițiile art. 4 alin. (3) din Legea nr. 24/2000.

Afirmă recurenta, în cadrul aceleiași categorii de critici, că în mod greșit instanța de fond a interpretat și aplicat prevederile art. 30 și 31 din Legea nr. 24/2000. Aceste dispoziții legale prevăd obligativitatea efectuării unor studii de impact, precum și a unor cercetări care să stea la baza emiterii actului.

În cauză aceste studii nu au fost efectuate, la baza ordinului contestat existând doar un referat de aprobare. Arată recurenta că nici măcar acest referat de aprobare nu prezintă motivele pentru care a fost eliminată înlocuirea provizorie și pentru care emitentul actului a introdus o condiție suplimentară restrictivă la înlocuirea unui autobuz ce prezintă defecțiuni tehnice, în condițiile în care punctajul nu este prevăzut sau definit de norma care ordonă în cauză.

Susține recurenta că în mod greșit a fost interpretată afirmația recurentei cu privire la parcul auto pe care aceasta îl deține, sens în care arată că nu s-a referit în acțiune la un parc auto vechi, ci la autobuzele aflate în parcul auto cu an de fabricație 2013—2016, autobuze ce nu pot fi considerate vechi în raport cu faptul că în transportul public local vechimea medie a parcului de autobuze utilizate este 2007, iar călătorii circulă în siguranță și confort și în astfel de autobuze ale regiilor de transport în comun.

Critica de nelegalitate invocată pe calea acțiunii a vizat faptul că prin introducerea unei condiții suplimentare, respectiv înlocuirea unui autobuz defect cu un altul cu același an de fabricație, în condițiile în care recurenta deține un parc de autobuze cu an de fabricație 2013—2016, aceste autobuze ce nu vor mai putea fi folosite în cadrul noului program de transport pentru înlocuirea provizorie a unui autobuz titular defect, ceea ce reprezintă o încălcare a prevederilor art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

De asemenea, arată recurenta că noile modificări ale Ordinului M.T.I. nr. 980/2011 contravin obligațiilor impuse operatorilor de transport în ceea ce privește regularitatea și continuitatea efectuării serviciului.

Astfel, pentru ca operatorul de transport să poată respecta regularitatea și continuitatea serviciului, transportatorul trebuie să aibă posibilitatea de a se folosi și de celelalte autobuze nominalizate în sistemul ARR, în cazul în care din anumite motive se află în imposibilitate de a utiliza autovehiculul titular pentru o anumită perioadă de timp. Această facilitate a fost abrogată, în timp ce obligațiile prevăzute în Ordinul MTI nr. 980/2011 au rămas aceleași.

În vederea respectării graficului de circulație, transportatorul trebuie să își îndeplinească obligațiile asumate, indiferent de situația autobuzului nominalizat în licența de traseu, însă impunerea unei astfel de obligații restrictive implică și acordarea unei anumite facilități în cazul înlocuirii autobuzului titular, cum ar fi posibilitatea de a folosi și celelalte autobuze aflate în parcul auto, așa cum a fost până în anul 2018, autobuze ce îndeplinesc toate condițiile legale, fiind nominalizate în sistemul ARR.

Arată recurenta că instanța de judecată a făcut o confuzie în ceea ce privește transportul efectuat de persoane, sens în care arată că efectuează transport interjudețean de persoane, situație în care nu este aplicabilă o procedură de achiziții publice, transportul interjudețean fiind unul exclusiv comercial, contra cost, tariful fiind stabilit liber, pe bază de cerere și ofertă (art. 82 din OG nr. 27/2011), iar nu impus, așa cum este situația transportului local de persoane.

Arată recurenta că instanța de judecată a făcut o confuzie în ceea ce privește transportul efectuat de persoane, sens în care arată că efectuează transport interjudețean de persoane, situație în care nu este aplicabilă o procedură de achiziții publice, transportul interjudețean fiind unul exclusiv comercial, contra cost, tariful fiind stabilit liber, pe bază de cerere și ofertă (art. 82 din OG nr. 27/2011), iar nu impus, așa cum este situația transportului local de persoane.

O a doua categorie de critici vizează nelegalitatea respingerii anulării de către instanța de fond a dispozițiilor art. 1 pct. 4 din Ordinul M.T. nr. 1.824/2018, ce au ca efect eliminarea consultării organizațiilor patronale reprezentative la nivel național de la întocmirea formei finale a programului interjudețean de transport, instanța de fond precizând faptul că recurenta nu a particularizat care anume regulă de la art. 1 din OG nr. 27/2011 a fost încălcată.

În acest sens susține recurenta că art. 1 din OG nr. 27/2011 ocrotește „drepturile și interesele legitime ale persoanelor fizice și juridice” în ceea ce privește „organizarea și efectuarea transporturilor rutiere de mărfuri și persoane pe teritoriul României”, însă tocmai aceste persoane nu sunt consultate la întocmirea programului de transport interjudețean.

Prin modificarea prevederilor art. 55 alin. (1) din Ordinul M.T.I. nr. 980/2011, M.T. a eliminat orice fel de consultare, ARR nefiind investită de lege în vederea consultării operatorilor de transport sau la stabilirea formei finale a programului, ceea ce echivalează cu încălcarea dispozițiilor art. 1 și 23 din OG nr. 27/2011 (organizarea transportului rutier de persoane fără luarea în calcul a intereselor prioritare ale persoanelor fizice și juridice).

Susține recurenta că voința reală a emitentului Ordinului M.T. nr. 1.824/2018 a fost aceea de a elimina transparența la momentul întocmirii programului, prin eliminarea consultării operatorilor de transport prin intermediul reprezentanților legali cu atribuții în ceea ce privește apărarea drepturilor și intereselor economice ale membrilor săi, ceea ce reprezintă o încălcare a dispozițiilor art. 1 și 23 din OG nr. 27/2011, art. 61, art. 62 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 62/2011 privind dialogul social, art. 9 din Constituția României și art. 2 lit. b) din Legea nr. 52/2003.

Art. 9 din Constituția României garantează operatorilor de transport faptul că drepturile și „interesele profesionale și economice” ale acestora vor fi apărate de patronatul din care fac parte la momentul întocmirii programului de transport, însă art. 1 pct. 4 din Ordinul M.T. nr. 1.824/2018 încalcă aceste dispoziții, cu consecința vătămării intereselor operatorilor de transport.

Cea de-a treia categorie de critici vizează dispozițiile art. 1 pct. 6 din Ordinul M.T. nr. 1.824/2018, dispoziții prin care s-a instituit un criteriu unic de atribuire, susținându-se faptul că aceste dispoziții încalcă dispozițiile art. 1, art. 6 alin. (2) lit. d), art. 23 din OG nr. 27/2011 și art. 8, art. 25 alin. (1) lit. l) și alin. (3) din Legea concurenței nr. 21/1996.

Sub acest aspect arată recurenta că instanța de fond s-a mulțumit doar să arate că „trimiterile subscrise la art. 1 din OG nr. 27/2011 sunt generale, fără a se specifica care ar fi poziția contrară”, ceea ce echivalează, în opinia recurtei, cu un refuz de analizare a criticii de nelegalitate, atât timp cât dispozițiile art. 1 din OG nr. 27/2011 sunt foarte clare în ceea ce privește faptul că organizarea și efectuarea transporturilor rutiere de mărfuri și persoane pe teritoriul României se face cu „respectarea principiilor liberei concurențe, garantarea accesului liber și nediscriminatoriu la piața transportului rutier”, instituirea unui singur criteriu de atribuire, așa cum a confirmat și Consiliul Concurenței, fiind contrară principiului liberei concurențe.

De asemenea, arată recurenta că instanța de fond nu a analizat nici criticile prin care s-a arătat că au fost încălcate dispozițiile art. 6 alin. (2) lit. d) din OG nr. 27/2011, instanța de fond pronunțându-se selectiv asupra criticilor de nelegalitate.

Arată recurenta că reglementarea unui singur criteriu de atribuire, ce vizează strict vechimea parcului de autobuze, este nelegal, instanța de fond reținând în mod eronat că „mijloacele de transport moderne impuse de noul criteriu sunt benefice pentru confortul pasagerilor și scad nivelul de poluare”. Arată recurenta că anul fabricației unui autobuz nu constituie o garanție pentru confortul pasagerilor, un autobuz fabricat în anul 2016 putând fi la fel de confortabil pentru pasageri precum unul fabricat în 2019, iar în ce privește nivelul de poluare, anul de fabricație nu poate garanta nici acest aspect.

Se susține de către recurentă că dispozițiile art. 1 pct. 6 din Ordinul M.T. nr. 1.824/2018 produc efecte anticoncurențiale, acest aspect fiind menționat chiar și de Consiliul Concurenței, dar prima instanță a preluat doar acele opinii ale Consiliului Concurenței ce sunt favorabile M.T., înlăturând cu desăvârșire acele opinii contrare M.T., opinii care dovedesc încălcarea principiului liberei concurențe și accesului liber și nediscriminatoriu la piața transportului rutier de persoane, fiind considerate de către prima instanță facultative, ceea ce contravine prevederilor Codului de procedură civilă în ceea ce privește dreptul la un proces echitabil.

Astfel, la data de 23.10.2018 Consiliul Concurenței a afișat pe site-ul instituției răspunsul la Adresa M.T. nr. 37.704/28.09.2018, precizând faptul că noua modalitate de atribuire a traseelor este considerată de către Consiliul Concurenței neconcurențială, ceea ce contravine clar principiilor prevăzute la art. 1 și 23 din OG nr. 27/2011 — principiul liberei concurențe și garantarea accesului liber și nediscriminatoriu la piața transportului rutier.

Deși Consiliul Concurenței a precizat că dispozițiile art. 1 pct. 6 din Ordinul M.T. nr. 1.824/2018 contravin dispozițiilor OG nr. 27/2011, prima instanță în mod nelegal a susținut că avizul acestei instituții nu trebuie să fie avut în vedere la elaborarea normelor adoptate. Procedând în acest mod, prima instanță a făcut o interpretare și aplicare eronată a dispozițiilor art. 25 alin. (1) lit. l) și alin. (3) din Legea concurenței nr. 21/1996 și art. 7 alin. (8) din Legea nr. 52/2003, care impun obligativitatea ca punctele de vedere ale Consiliului Concurenței să fie avute în vedere la definitivarea proiectelor de acte normative.

Mai mult, susține recurenta că au fost încălcate și dispozițiile art. 7 alin. (8) din Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională, proiectul de act normativ nefiind transmis spre analiză și avizare după definitivarea acestuia, ce a avut loc la data de 15.11.2018.

Punctul de vedere al Consiliului Concurenței prin care se arată că noua modalitate de atribuire a traseelor nu poate fi considerată ca fiind concurențială reprezintă clar o dovadă a faptului că art. 1 pct. 6 din Ordinul M.T. nr. 1.824/2018 contravine dispozițiilor art. 1 și 23 din OG nr. 27/2011.

Cea de-a patra critică vizează dispozițiile art. 59 alin. (4) din Ordinul M.T. nr. 980/2011, susținându-se faptul că prin modificările aduse acestei dispoziții legale M.T. a reglementat o nouă procedură de atribuire, respectiv atribuirea directă a traseelor, ceea ce contravine normei care ordonă — OG nr. 27/2011, în care se precizează clar la art. 23 faptul că „accesul la piața transportului rutier contra cost de mărfuri și persoane se face liber și nediscriminatoriu, cu respectarea principiului liberei concurențe, calitatea serviciilor de transport, interesul publicului călător și siguranța rutieră fiind prioritare”.

Reglementarea atribuirii directe a traseelor contravine principiilor liberei concurențe și accesului liber și nediscriminatoriu la piața transportului rutier de persoane, dispozițiile art. 1 pct. 14 din Ordinul M.T. nr. 1.824/2018 fiind emise cu încălcarea normei care ordonă.

Prin criticile formulate la pct. V din cererea de recurs se arată de către recurentă împrejurarea că în mod nelegal au fost respinse de către instanța de fond criticile de nelegalitate aduse art. 1 pct. 16 din Ordinul M.T. nr. 1.824/2018.

Arată, în acest sens, faptul că în mod nelegal a reținut instanța de fond împrejurarea că „transportatorului care dorește să se implice în procedura de achiziție a unui traseu îi revine obligația de a-i face propriile evaluări și estimări prealabile, astfel încât să poată aprecia asupra rentabilității sau nu a traseului pentru care licitează”, atâta vreme cât, pe de o parte, în prezenta cauză nu poate fi vorba despre o procedură de achiziție publică a traseelor, licitația în acest domeniu efectuându-se în baza dispozițiilor Ordinului M.T.I. nr. 980/2011, iar nu a legilor privind achizițiile publice, iar, pe de altă parte, nu transportatorul este cel care întocmește programul de transport și nu acesta stabilește numărul de curse necesare unui traseu.

Stabilirea numărului de curse pe un traseu la momentul întocmirii programului de transport intră în atribuțiile ARR, conform art. 3 pct. 33 din OG nr. 27/2011.

Susține recurenta că înainte de întocmirea programului de transport nu se efectuează niciun studiu pentru ca autoritatea competentă să ia cunoștință de cerințele actuale ale pieței de transport și să poată stabili clar/motivat/transparent criteriile în baza cărora să stabilească traseele, cursele, graficele de circulație — capacitatea autogărilor, interesele călătorilor — persoane fizice și juridice și capacitatea de transport, situație în care eliminarea posibilității de a solicita reducerea numărului de curse este de natură să producă daune grave operatorilor de transport.

Pentru a efectua mai multe curse decât există cerere pe piață operatorii fac investiții suplimentare ce nu sunt necesare și automat crește și tariful, însă superficial, pentru că transportatorii nu pot solicita reducerea numărului de curse de pe traseu în perioada de valabilitate a programului, respectiv pe parcursul efectuării traseului.

Arată recurenta că acest principiu a fost susținut și de Consiliul Concurenței prin punctul de vedere afișat pe site-ul propriu în data de 23.10.2018, cu referire la efectele ordinului contestat.

Cererea pieței din anul 2019 a fost apreciată în mod artificial de către M.T. în procesul de modificare a normelor metodologice de aplicare a OG nr. 27/2011, contrar atribuțiilor stabilite clar prin

HG nr. 21/2015 privind organizarea și funcționarea M.T., și prin încălcarea normelor de tehnică legislativă care impun evaluarea impactului actului normativ, așa cum se arată în cuprinsul dispozițiilor art. 30 și 31 din Legea nr. 24/2000.

În contextul în care la stabilirea de către autoritatea competentă a numărului de curse aferente unui traseu nu se ia în considerare cererea de pe piață, pentru a se putea aprecia corect asupra numărului de curse, a elimina posibilitatea de reducere a curselor pe perioada de valabilitate a programului de transport duce clar atât la vătămarea intereselor operatorilor de transport, cât și ale călătorilor.

Arată recurenta că art. 61 alin. (1) lit. d) din Ordinul M.T.I. nr. 980/2011 apără în primul rând interesele călătorilor, apoi ale operatorilor de transport, iar emitentul Ordinului nr. 1.824/2018 a pierdut din vedere aceste aspecte ocrotite cu prioritate de OG nr. 27/2011 la momentul luării deciziei de eliminare a lit. d) din cuprinsul art. 61 alin. (1).

Ultima categorie de critici vizează dispozițiile art. 1 pct. 18, respectiv punctele 3, 4, 5 și 6 din anexa 18, arătând recurenta că în mod nelegal a reținut prima instanță că „nu există vreo prevedere legală superioară care să împiedice autoritatea competentă în materie să modifice criteriile de punctare, aceasta beneficiind de o marjă de apreciere rezonabilă”.

Nu contestă recurenta împrejurarea că autoritatea competentă beneficiază de o marjă de apreciere, însă această marjă nu poate depăși limitele normei care ordonă în ceea ce privește respectarea principiului liberei concurențe și garantarea accesului liber și nediscriminatoriu la piața transportului rutier de persoane, cu respectarea drepturilor și intereselor călătorilor.

Susține recurenta că noile criterii de punctare produc efecte neconcurențiale și vatămă interesele călătorilor din cauza lipsei economiei de scară. Faptul că noile criterii se aplică tuturor potențialilor participanți nu reprezintă un argument temeinic în susținerea soluției de respingere, atât timp cât instituirea unei modalități de atribuire a traseelor cu încălcarea principiului liberei concurențe afectează toți potențialii participanți, fiind încălcat un principiu general prevăzut de OG nr. 27/2011.

Arată recurenta că prima instanță a omis faptul că art. 1 pct. 18 din Ordinul M.T. nr. 1.824/2018, prin dispozițiile stabilite la punctele 3—6 din anexa 18, schimbă radical modalitatea de atribuire a traseelor interjudețene, traseele atribuindu-se doar în funcție de anul de fabricație al autovehiculelor.

Anul de fabricație poate constitui doar un criteriu de selecție/calificare la o licitație, dar în niciun caz unul de atribuire a traseelor, aspect evidențiat la toate celelalte licitații anterioare. De altfel, emitentul actului nu a luat în considerare faptul că, în situația în care toți operatorii licitează cu autovehicule fabricate în același an, departajarea acestora nu va mai fi efectuată.

Susține recurenta că punctul 3 din anexa 18 instituie modul de punctare în funcție de anul de fabricație al autovehiculului, aspect care, așa cum a arătat și în privința modificărilor aduse prin art. 1 pct. 6, încalcă principiul concurenței. Vechimea parcului de autobuze poate constitui un criteriu, dar nu unic, ci în adiționare cu alte criterii care, împreună aplicate, să dea eficiență principiului concurenței între operatori, dar și intereselor consumatorilor.

Prin stabilirea unui criteriu unic au fost încălcate reglementările cu forță juridică superioară, respectiv ale OG nr. 27/2011, aspect ce a fost evidențiat și de Consiliul Concurenței în privința punctului 3.

De asemenea, la stabilirea acestui criteriu nu s-a ținut cont nici de interesele călătorilor în ceea ce privește siguranța și confortul acestora și nici de interesele operatorilor de transport ce efectuează în prezent trasee interjudețene, în ceea ce privește pierderea investițiilor efectuate până acum în parcul auto, în autogări și în calificarea personalului.

Noua modificare nu a eliminat doar criteriul vechimii pe traseu, ci și celelalte criterii de evaluare prevăzute în vechea reglementare, iar instituirea unui singur criteriu de atribuire care să vizeze doar anul de fabricație al autobuzelor nu garantează confortul și siguranța călătorilor, fiind considerat de Consiliul Concurenței contrar principiului concurenței.

Se mai arată de către recurentă împrejurarea că instanța de fond nu a analizat criticile formulate cu privire la pct. 4, 5 și 6 din anexa nr. 18, care sunt în legătură directă cu pct. 3 din anexa nr. 18, impunându-se a fi anulate pentru aceleași considerente.

În plus, în ce privește pct. 6 din anexa nr. 18 se arată că eliberarea licenței de traseu fiecărui solicitant duce la ineficacitatea procedurii de atribuire, în contextul în care toți operatorii de transport au achiziționat autobuze noi; eliberarea licenței de traseu fiecărui solicitant, fără stabilirea altor criterii de departajare/evaluare, va duce la blocarea pieței de transport.

Costurile a trei transportatori pentru efectuarea aceleiași traseu nu garantează un tarif mai scăzut pentru călători, prioritar fiind ca un operator să transporte cât mai mulți călători pentru acoperirea cheltuielilor cu efectuarea traseului.

La această concluzie a ajuns și Consiliul Concurenței, care a arătat în punctul său de vedere exprimat asupra proiectului de ordin: „având în vedere necesitatea creării unui mediu concurențial, în interesul consumatorilor, și nu doar simpla concurență între operatori, trebuie efectuată o analiză din care să rezulte dacă în urma atribuirii aceleiași curse către mai mulți operatori, acest lucru nu va conduce la tarife mai ridicate pentru beneficiarii serviciului de transport, din cauza lipsei economiei de scară”.

Confirmarea lipsei economiei de scară în cazul atribuirii cursei către mai mulți operatori constituie o dovadă a prejudicierii operatorilor de transport, având în vedere faptul că modificările aduse de Ordinul contestat nr. 1.824/2018 duc la scăderea serviciilor de transport și la creșterea previzibilă a costurilor pentru efectuarea traseelor la egalitate cu alți operatori.

4. *Apărările intimitei*

Intimatul-pârât M.T. nu a formulat întâmpinare.

II. **Soluția instanței de recurs**

Examinând legalitatea sentinței recurate în raport cu criticile formulate, apărările din întâmpinare și dispozițiile legale incidente în cauză, Înalta Curte constată că recursul este fondat în limitele și pentru considerentele ce vor fi expuse în continuare.

1. *Argumente de fapt și de drept relevante*

În ce privește recursul formulat constată Înalta Curte caracterul fondat al acestuia, urmând a fi admis, casată hotărârea în parte, și în rejudecare admite în parte cererea reclamantei numai în ceea ce privește anularea dispozițiilor art. I pct. 6, 14 și pct. 18 — pct. 3, 4, 5 și 6 din Ordinul M.T. nr. 1.824/2018.

Controlul judiciar declanșat de recurenta-reclamantă S.C. I. S.R.L. are ca obiect anularea în parte a Ordinului nr. 1.824/2018 pentru modificarea și completarea Normelor metodologice privind aplicarea prevederilor referitoare la organizarea și efectuarea transporturilor rutiere și a activităților conexe acestora stabilite prin OG nr. 27/2011 privind transporturile rutiere, aprobate prin Ordinul M.T. nr. 980/2011, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1060 din 14 decembrie 2018, și anume anularea dispozițiilor art. I pct. 1, 2, 4, 6, 14, 16 și, parțial, art. I pct. 18, respectiv pct. 3, 4, 5 și 6 din anexa nr. 18.

Curtea de Apel I., prin hotărârea recurată, a respins cererea recurente, reținând legalitatea actului normativ atacat.

Soluția primei instanțe nu este împărțită în totalitate de instanța de control judiciar, întrucât în ce privește art. I pct. 6, 14 și pct. 18, respectiv pct. 3, 4, 5 și 6, din anexa nr. 18 dispozițiile cuprinse în Ordinul nr. 1.824/2018 reflectă interpretarea și aplicarea greșită a prevederilor normative pertinente în raport cu situația de fapt rezultată din probele administrate în cauză.

Astfel, Înalta Curte constată că în cauză criticile formulate de recurenta-reclamantă subsumate motivului de casare prevăzut de dispozițiile art. 488 alin. (1) pct. 8 din Codul de procedură civilă, republicat, sunt în parte fondate.

Înalta Curte are în vedere că, potrivit acestui motiv de recurs, casarea unor hotărâri se poate cere când hotărârea a fost dată cu încălcarea sau aplicarea greșită a normelor de drept material, hotărârea fiind dată cu încălcarea sau aplicarea greșită a legii atunci când instanța a recurs la textele de lege aplicabile speței, dar fie le-a încălcat, în litera sau spiritul lor, adăugând sau omițând unele condiții pe care textele nu le prevăd, fie le-a aplicat greșit.

Într-o primă categorie de critici s-a susținut că au fost interpretate eronat dispozițiile art. 30 și 31 din Legea nr. 24/2000, precum și faptul că dreptul de apreciere al ministerului trebuie exercitat în condiții de legalitate, ceea ce presupune respectarea normelor de tehnică legislativă, iar în cauză acest aspect nu a fost respectat câtă vreme introducerea unei condiții suplimentare, respectiv același punctaj (ce nu este prevăzut și nici definit în vreun act normativ în domeniul transportului rutier de persoane), înseamnă o depășire a competențelor prevăzute în norma care ordonă.

Totodată, în cadrul acestei categorii de critici s-a susținut și faptul că noile modificări ale Ordinului M.T.I. nr. 980/2011 contravin obligațiilor impuse operatorilor de transport în ceea ce privește regularitatea și continuitatea efectuării serviciului.

Acese critici nu pot fi primite.

Ordinul atacat nr. 1.824/2018 a fost adoptat pentru modificarea și completarea Normelor metodologice pentru aplicarea prevederilor referitoare la organizarea și efectuarea transporturilor rutiere și a activităților conexe acestora stabilite prin OG nr. 27/2011 privind transporturile rutiere, aprobate prin Ordinul M.T.I. nr. 980/2011.

Acest ordin a fost emis în temeiul art. 47 din OG nr. 27/2011 privind transporturile rutiere, cu modificările și completările ulterioare, precum și al art. 5 alin. (4) din HG nr. 21/2015 privind organizarea și funcționarea M.T., cu modificările și completările ulterioare.

Prioritar, constată Înalta Curte că Ordinul nr. 1.824/2018 este un act administrativ cu caracter normativ emis de M.T., prin care se modifică și se completează anumite dispoziții ale Ordinului nr. 980/2011, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 854 și 854 bis din 2 decembrie 2011.

Criticile invocate prin recurs vizează greșita interpretare și aplicare a dispozițiilor art. 30 și 31 din Legea nr. 24/2000, care prevăd obligativitatea efectuării unor studii de impact, precum și a unor cercetări care să stea la baza emiterii actului.

Potrivit dispozițiilor art. 3 alin. (2) din Legea nr. 24/2000: „(2) *Normele de tehnică legislativă se aplică, în mod corespunzător, și la elaborarea și adoptarea proiectelor de ordine, instrucțiuni și de alte acte normative emise de conducătorii organelor administrației publice centrale de specialitate, precum și la elaborarea și adoptarea actelor cu caracter normativ emise de autoritățile administrației publice locale.*”

Art. 4 alin. (3) din același act normativ prevede că: „(3) *Actele normative date în executarea legilor, ordonanțelor sau a hotărârilor Guvernului se emit în limitele și potrivit normelor care le ordonă.*”

În cauză se reține că aceste prevederi legale au fost respectate.

Pe de altă parte, reține Înalta Curte că, în raport cu dispozițiile art. 6, 7, art. 30 alin. (1) lit. c) și, respectiv, art. 33 alin. (2) din Legea nr. 24/2000, legiuitorul a impus obligativitatea realizării unui astfel de studiu doar în cazul proiectelor de legi de importanță și complexitate deosebită și, respectiv, al proiectelor de legi de aprobare a ordonanțelor emise de Guvern în temeiul unei legi de abilitare și supuse aprobării Parlamentului.

Această obligativitate nu a fost impusă la adoptarea unui act normativ cu o forță juridică inferioară „legii”, cum este cazul ordinului contestat în cauză.

Nu se poate reține că modificările aduse ordinului contestat adaugă ori contravin prevederilor unui act normativ cu o forță juridică superioară, respectiv OG nr. 27/2011 privind transporturile rutiere, ordinul contestat fiind emis de către intimatul-pârât în temeiul dispozițiilor art. 5 din Legea nr. 24/2000.

M.T. este autoritatea de stat în domeniul transporturilor potrivit OG nr. 19/1997 privind transporturile.

Atribuțiile M.T. în domeniul transporturilor rutiere sunt prevăzute expres în cuprinsul OG nr. 27/2011 privind transporturile rutiere (art. 6 și 7 din ordonanță).

Ordonanța nr. 27/2011 constituie cadrul general pentru organizarea și efectuarea transporturilor rutiere de mărfuri și de persoane pe teritoriul român, astfel cum reiese chiar din cuprinsul capitolului I — Dispoziții generale, secțiunea I — Domeniu de aplicare (art. 1).

Pentru aplicarea prevederilor cu caracter general referitoare la organizarea și efectuarea transporturilor rutiere și a activităților conexe acestora stabilite prin Ordonanța nr. 27/2011, M.T. a emis norme metodologice aprobate prin Ordinul nr. 980/2011.

Pentru modificarea și completarea normelor metodologice aprobate inițial prin Ordinul M.T. nr. 980/2011, a fost emis Ordinul nr. 1.824/5.12.2018.

M.T. a fundamentat utilitatea revizuirii cadrului legislativ stabilit inițial prin Ordinul nr. 980/2011, în sensul necesității luării măsurilor pentru asigurarea unor soluții necesare, judicioase și durabile care să acopere întreaga problematică în domeniu, în vederea ducerii la îndeplinire a dispozițiilor art. 1, art. 3 pct. 33, art. 6, 23, 42, 82 din OG nr. 27/2011.

Câtă vreme prin Ordinul nr. 1.824/2018 s-au adus modificări unui alt act administrativ cu caracter normativ, cu o forță juridică egală cu cea a actului modificat și completat, respectiv Ordinul nr. 980/2011, criticile formulate nu pot fi permise.

În ce privește susținerea că introducerea condiției restrictive a punctajului nu are corespondent în legislația internă ori la nivel european, instanța de recurs constată că este nefondată.

Conform prevederilor art. 23 din OG nr. 27/2011, „*Accesul la piața transportului rutier contra cost de mărfuri și persoane se face liber și nediscriminatoriu, cu respectarea principiilor liberei concurențe, calitatea serviciilor de transport, interesul publicului călător și siguranța rutieră fiind prioritare*”.

Potrivit dispozițiilor art. 11 alin. (1) din Regulamentul European nr. 1.073/2009 al Parlamentului European și al Consiliului, „Cu excepția cazurilor de forță majoră, până la expirarea autorizației, operatorul unui serviciu regulat ia toate măsurile necesare pentru a garanta un serviciu de transport care să îndeplinească standardele de continuitate, regularitate și capacitate și care să respecte celelalte condiții stabilite de autoritatea competentă, în conformitate cu art. 6 alin. (3).”

Cele două prevederi legale anterior menționate nu au fost încălcate prin modificările aduse, norma de reglementare permițând înlocuirea unui autobuz cu altul care are aceeași capacitate și cel puțin același punctaj cu primul. Prin această modificare instanța constată că s-a urmărit respectarea criteriilor de atribuire pe parcursul programului desfășurat, evitându-se înlocuirea unui autobuz cu altul care, deși nominalizat în sistemul ARR pentru celelalte trasee, nu ar fi obținut dreptul să circule pe traseul respectiv.

Se reține, de asemenea, și faptul că prin aceste modificări (și, respectiv, abrogarea art. 54 alin. (4)—(5) și alin. (10) din O. M.T.I. nr. 980/2011) reclamanta nu a dovedit că s-au încălcat accesul la piața transportului rutier și nici libera concurență. Faptul că s-a impus înlocuirea autobuzului defect cu altul care să aibă aceeași capacitate și cel puțin același punctaj nu împiedică continuitatea și regularitatea transportului.

Această condiție nouă nu este de natură a conduce la blocarea numărului de transport, iar interesul publicului călător este protejat prin asigurarea cadrului legal pentru un transport interjudețean în condiții similare cu cele dovedite la momentul selecției.

Pe de altă parte, Înalta Curte are în vedere și faptul că această condiție, cea a aceluiași punctaj, exista și în vechea reglementare, respectiv în cuprinsul art. 54 alin. (4) din Ordinul nr. 980/2011, forma în vigoare anterior modificării aduse prin Ordinul nr. 1.824/2018.

În plus, Înalta Curte constată că prevederea criticată nu este de natură să creeze vreo vătămare operatorilor de transport, cât timp prin intermediul său doar se realizează o reglementare unitară a condițiilor necesar a fi respectate în toate cazurile în care se înlocuiește un anumit autoturism.

Instanța mai reține și faptul că odată cu reglementarea unei modalități unice de înlocuire a autobuzelor, indiferent de motivul care stă la baza înlocuirii, au fost abrogate și dispozițiile alin. (4) și (5) ale art. 54 din Ordinul nr. 980/2011, care stabileau o procedură amplă de înlocuire a autobuzului defect.

Astfel, ca urmare a modificării condițiilor în care autobuzul cu licență poate fi înlocuit, aceasta se realizează „cu notificarea prealabilă a Autorității Rutiere Române — A.R.R., utilizând raportarea online accesibilă pe site-ul acestei instituții, care operează modificarea în sistemul informatic”.

Reglementând o procedură comună și condiții identice pentru aceeași situație de fapt, înlocuirea autobuzului cu licență, fără a se mai face diferențieri în raport cu motivul care a stat la baza înlocuirii, chiar dacă poate ipoteza defecțiunilor tehnice este în afara voinței operatorului de transport, spre deosebire de alte situații care pot depinde exclusiv de voința sa. Cu toate acestea, motivul care stă la baza înlocuirii autobuzului cu licență nu poate justifica existența unor condiții diferite pentru aceeași situație de fapt.

În acest mod este respectată cerința de previzibilitate a actului normativ, destinatarul normei cunoscând faptul că pentru aceeași situație, indiferent de cauza apariției ei, este obligat să adopte o singură conduită.

Prin impunerea cerinței ca autobuzul cu care este înlocuit să aibă aceeași capacitate cu cea prevăzută în programul de transport pentru cursa respectivă și să întrunească cel puțin același punctaj cu al autobuzului pentru care a fost eliberată licența de traseu se asigură păstrarea, pe tot parcursul valabilității licenței de transport, a acelorași condiții ca și în momentul atribuirii cursei, fiind respectate și cerințele legate de asigurarea unei concurențe corecte pe piața de transport, în condiții de calitate.

Instanța de recurs apreciază că din modul de redactare a art. 54 alin. (3) nu rezultă că operatorilor de transport li se impune a mai deține pentru fiecare autobuz cu licență încă unul care să respecte aceiași parametri pentru fiecare traseu.

În ce privește criticile aduse hotărârii atacate referitoare la art. 1 pct. 4 din Ordinul nr. 1.824/2018, Înalta Curte reține că elaborarea proiectului final nu mai este condiționată de consultarea organizațiilor patronale reprezentative la nivel național și nu este de natură să încalce principiul transparenței decizionale la nivelul administrației publice, în condițiile în care, cu cel puțin 150 de zile înainte de expirarea valabilității programului de transport interjudețean, Autoritatea Rutieră Română — A.R.R. afișează pe site-ul instituției proiectul de program de transport. Odată afișat acest proiect, orice persoană interesată, chiar și organizațiile patronale, poate formula propuneri și sugestii în vederea redactării formei finale.

Astfel, conform art. 7 din Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională:

„(2) *Anunțul referitor la elaborarea unui proiect de act normativ va fi adus la cunoștința publicului, în condițiile alin. (1),*

cu cel puțin 30 de zile lucrătoare înainte de supunerea spre avizare de către autoritățile publice.

Anunțul va cuprinde: data afișării, o notă de fundamentare, o expunere de motive, un referat de aprobare privind necesitatea adoptării actului normativ propus, un studiu de impact și/sau de fezabilitate, după caz, textul complet al proiectului actului respectiv, precum și termenul-limită, locul și modalitatea în care cei interesați pot trimite în scris propuneri, sugestii, opinii cu valoare de recomandare privind proiectul de act normativ.

(3) Anunțul referitor la elaborarea unui proiect de act normativ cu relevanță asupra mediului de afaceri se transmite de către inițiator asociațiilor de afaceri și altor asociații legal constituite, pe domenii specifice de activitate, în termenul prevăzut la alin. (2).

(4) La publicarea anunțului, autoritatea administrației publice va stabili o perioadă de cel puțin 10 zile calendaristice pentru proiectele de acte normative prevăzute la alin. (2), pentru a primi în scris propuneri, sugestii sau opinii cu privire la proiectul de act normativ supus dezbaterii publice.”

Rezultă că din redactarea actuală a dispozițiilor art. 55 alin. (1) din Ordinul nr. 980/2011 modificat prin reglementarea criticată nu este încălcat dreptul la consultare, ci, chiar dimpotrivă, sfera persoanelor care vor fi consultate a fost extinsă, nefiind limitată la organizațiile patronale. Oferind posibilitatea tuturor persoanelor interesate, organizații patronale, operatori de servicii de transport, autorități locale sau persoane fizice, să participe la elaborarea programului prin consultare, norma legală criticată a lărgit sfera persoanelor implicate în procesul decizional, în condițiile în care există mai multe organizații patronale, unele cu interese economice concurente, dar și operatori care nu sunt afiliați la vreo astfel de organizație.

În ce privește însă criticile referitoare la art. 1 pct. 6 din Ordinul M.T. nr. 1.824/2018, dispoziții prin care s-a instituit un criteriu unic de atribuire, Înalta Curte constată caracterul fondat al acestora.

Modificarea dispozițiilor art. 57 alin. (1), prin eliminarea criteriilor de evaluare și stabilirea unui singur criteriu de atribuire, în funcție doar de anul de fabricație al autobuzului, încalcă art. 1 alin. (1) din OG nr. 27/2011:

„Dispozițiile prezentei ordonanțe constituie cadrul general pentru organizarea și efectuarea transporturilor rutiere de mărfuri și persoane pe teritoriul României, precum și a activităților conexe acestora, în condiții de siguranță și calitate, cu respectarea principiilor liberei concurențe, garantarea accesului liber și nediscriminatoriu la piața transportului rutier, protecția mediului înconjurător, a drepturilor și intereselor legitime ale persoanelor fizice și juridice și pentru satisfacerea necesităților economiei naționale și a nevoilor de apărare ale țării”.

În acest fel, deși în cuprinsul referatului de aprobare se menționează că „menținerea anumitor criterii de atribuire a licențelor de transport nu permite altor operatori de transport rutier accesul la piața de transport cu autobuze noi”, se constată că nici stabilirea unui singur criteriu de atribuire legat de vechimea vehiculului nu este de natură să asigure respectarea drepturilor și intereselor legitime ale persoanelor fizice și juridice, dar nici principiile accesului liber și nediscriminatoriu la piața transportului.

Dezideratul respectării principiului liberei concurențe și a deschiderii pieței de transport rutier se putea realiza prin eliminarea criteriului vechimii neîntrerupte pe traseu și înlocuirea acestuia cu criteriul vechimii vehiculului, fără a face din acesta din urmă singurul criteriu de atribuire.

Eliminarea criteriilor de evaluare și stabilirea unui singur criteriu de atribuire a traseelor, în funcție doar de anul de fabricație a autovehiculelor, cu 6 luni înainte de expirarea valabilității actualului program de transport, împiedică accesul echitabil al operatorilor de transport la obținerea traseelor în

cadrul noului program de transport și perturbă grav efectuarea serviciului de transport în condiții de siguranță și calitate, cu respectarea principiilor liberei concurențe, garantarea accesului liber și nediscriminatoriu la piața transportului rutier și a drepturilor și intereselor legitime ale persoanelor fizice.

Astfel, nu au fost fundamentate motivele pentru care s-a considerat că doar anul de fabricație este important în ceea ce privește evaluarea operatorilor de transport pentru evaluarea traseelor interjudețene.

Instanța de recurs consideră că anul de fabricație al oricărui autobuz din parcul auto nu poate constitui unicul criteriu de atribuire a curselor privind transportul de călători interjudețean. În ipoteza admisă, când ofertanții dispun de autobuze verificate RAR, pot fi excluși de la atribuire ofertanți care dețin autobuzele cu un an mai vechi decât cei care obțin aceste atribuiri de trasee, dar care însă prezintă dotări în plus privind siguranța și confortul cetățenilor (de exemplu, instalație de aer condiționat, rampă pentru persoane cu dizabilități ș.a.). În acest context, instanța de recurs are în vedere și poziția Consiliului Concurenței, în care acesta critică modificarea art. 57 din O. M.T.I. nr. 980/2011, introdusă prin art. 1 pct. 6 din Ordinul M.T. nr. 1.824/2018, susținând în esență că această manieră de atribuire nu poate fi considerată ca fiind făcută în mod concurențial, în condițiile existenței unui singur criteriu — „vechimea parcului de autobuze” (fila 57 dosar fond).

Potrivit art. 25 alin. (1) din Legea nr. 21/1996 — legea concurenței, dispozițiile și propunerile astfel formulate de Consiliul Concurenței vor fi avute în vedere la definitivarea proiectului de act normativ. În cauză, deși Consiliul Concurenței a criticat acest unic criteriu și totodată a propus alte criterii (nivelul tarifelor oferite de operatori, gradul de siguranță în trafic, gradul de confort al autobuzelor ș.a.), intimatul-pârât M.T. nu a ținut cont de acestea la definitivarea ordinului contestat.

Cu referire la criticile ce vizează modificările aduse dispozițiilor art. 59 alin. (4) din Ordinul nr. 980/2011 prin care a fost reglementată o nouă procedură de atribuire, respectiv atribuirea directă a traseelor, ceea ce contravine normei care ordonă — OG nr. 27/2011, Înalta Curte constată caracterul fondat al acestora.

Această modalitate de atribuire în mod direct a traseelor nesolicitate, de către ARR, nu răspunde exigențelor impuse de principiul liberei concurențe și de principiul transparenței procedurii. Atribuirea directă de către ARR a acestor trasee, fără informarea operatorilor și fără niciun criteriu de departajare, dă posibilitatea reală a unor proceduri netransparente, dublate de subiectivism, aspecte care încalcă prevederile OG nr. 27/2011 privind transporturile rutiere, act normativ cu forță juridică superioară ordinului contestat, respectiv art. 1 alin. (1) (care consacră principiul liberei concurențe, accesul liber și nediscriminatoriu la piața transportului rutier) și art. 23 (care consacră accesul la piața transportului rutier contra cost, de persoane, în mod liber și nediscriminatoriu, cu respectarea principiilor liberei concurențe, calitatea serviciilor de transport).

Cum, sub acest aspect, art. 1 pct. 14 din O. M.T. nr. 1.824/2018 încalcă dispozițiile art. 1 alin. (1) și art. 23 din OG nr. 27/2011, ordinul fiind emis pentru organizarea executării legii, instanța va anula aceste dispoziții care nu sunt în acord cu actul normativ cu forță juridică superioară lui.

Pe de altă parte, instanța de recurs reține că dispozițiile art. 1 pct. 14 din Ordinul nr. 1.824/2018, nereglementând nicio procedură de atribuire directă, nu îndeplinește condiția de claritate care să excludă arbitrarul ori subiectivismul, situație ce poate fi încadrată în definiția excesului de putere în sensul art. 2 alin. 1 lit. n) din Legea nr. 554/2004.

În ce privește critica adusă art. 1 pct. 16 din Ordinul nr. 1.824/2018, Înalta Curte constată că este nefondată.

Art. I pct. 16 din Ordinul M.T. nr. 1.824/2018 modifică art. 61 alin. (1) din Ordinul M.T.I. nr. 980/2011, în sensul că elimină posibilitatea operatorilor de transport de a solicita ARR modificarea programului de transport în perioada de valabilitate, prin reducerea numărului de curse pe un traseu existent în programul de transport interjudețean.

Instanța reține că prin norma reglementată s-a lărgit aria persoanelor care pot solicita modificarea programului de transport, prin includerea consiliilor locale și județene și a reprezentanților colectivităților locale, alături de operatorii de transport rutier. Totodată, această posibilitate s-a prevăzut, printre altele, în cazul modificării capacității de transport și s-a exclus în cazul reducerii numărului de curse pe un traseu existent.

În acest sens instanța reține că modificarea criticată a înlăturat dreptul exclusiv al operatorilor de transport de a solicita modificarea programului de transport, aspect care răspunde intereselor transparenței și al publicului călător.

Totodată, instanța reține că prin această modificare sunt respectate dispozițiile art. 23 din OG nr. 27/2011, privind principiul liberei concurențe și interesul publicului călător. Această reglementare a fost emisă de pârât în conformitate cu dispozițiile art. 6 alin. (2) din OG nr. 27/2011, în coroborare cu art. 42 din aceeași ordonanță.

Instanța apreciază însă că sunt întemeiate criticile de nelegalitate a dispozițiilor art. I pct. 18, subpunctele 3, 4, 5 și 6 din anexa nr. 18.

Aceste prevederi arată că:

„18. Anexa nr. 18 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Anexa nr. 18

Condițiile de admitere a solicitării de participare la atribuirea electronică, punctele acordate pentru vechimea parcului de autobuze și metodologia de calcul pentru punctajul acordat operatorilor de transport rutier în cazul atribuirii curselor de pe traseele cuprinse în programul de transport interjudețean

1. Condiții de admitere a solicitării de participare la atribuirea electronică, prin raportare la data de referință:

a) operatorul de transport rutier deține copii conforme valabile ale licenței comunitare pentru transport persoane;

b) operatorul de transport rutier nu are datorii la bugetul consolidat al statului;

c) operatorul de transport rutier face dovada experienței similare;

d) vehiculul care participă la atribuirea electronică are certificatul de clasificare pe categorii în termen de valabilitate;

e) vehiculul care participă la atribuirea electronică este dotat cu instalație de aer condiționat.

2. Prin experiență similară în domeniul transportului de persoane prin servicii regulate, în trafic județean, interjudețean și internațional se înțelege că operatorul de transport rutier a deținut în ultimii 5 ani, prin raportare la data de referință, licență de traseu/autorizație de transport internațional pentru o perioadă neîntreruptă de minimum 3 ani sau există o hotărâre judecătorească definitivă din care să rezulte că operatorul are această experiență similară.

3. Pentru vechimea parcului de autobuze se acordă puncte în funcție de anul de fabricație al autobuzului, după cum urmează:

— Anul de fabricație (AF) este același cu anul atribuirii (AA) — 3 puncte;

— AF = AA — 1 : 3 puncte;

— AF = AA — 2 : 3 puncte;

— AF = AA — 3 : 2 puncte;

— AF = AA — 4 : 2 puncte;

— AF = AA — 5 : 2 puncte;

— AF = AA — 6 : 1 punct;

— AF = AA — 7 : 1 punct;

— AF = AA — 8 : 1 punct;

— AF = AA — 9 : 0 puncte.

— pentru autobuzele mai vechi de 9 ani se acordă 0 puncte.

4. Se acordă puncte pentru fiecare autobuz care va fi utilizat la executarea cursei. Punctele se cumulează și apoi se face media aritmetică. Se va lua în calcul anul de fabricație înscris în certificatul de înmatriculare sau în cartea de identitate a vehiculului.

5. Punctajele calculate în funcție de vechimea parcului se raportează la data de referință, care reprezintă prima zi din calendarul atribuirii electronice.

6. Modul în care Autoritatea Rutieră Română — A.R.R. eliberează licența de traseu și întocmește graficul de circulație:

a) în caz de egalitate de puncte la punctajul general, licența de traseu se eliberează fiecărui solicitant, cu graficul de circulație identic;

b) la cererea solicitanților și cu acordul acestora privind modul de efectuare a cursei, Autoritatea Rutieră Română — A.R.R. eliberează licența de traseu fiecărui solicitant, cu graficul de circulație întocmit în mod corespunzător;

c) în cazul în care unul dintre titulari renunță la licența de traseu sau unuia dintre titulari i s-a aplicat măsura retragerii licenței de traseu, măsură rămasă definitivă, ceilalți semnatori ai acordului inițial încheie un nou acord, iar Autoritatea Rutieră Română — A.R.R. eliberează licența de traseu fiecărui titular, cu graficul de circulație întocmit în mod corespunzător;

d) în cazul prevăzut la lit. c), în lipsa unui acord între titulari, Autoritatea Rutieră Română — A.R.R. modifică graficul de circulație în mod corespunzător, astfel încât acesta să fie identic pentru toți titularii licenței de traseu pentru cursa respectivă. În acest caz graficul de circulație, anexă la licența de traseu, deținut de operatorul de transport pentru cursa respectivă până la data efectuării modificării, devine nul după efectuarea modificării.”

Modificarea privind identitatea de grafice, necorelată cu condițiile impuse de art. 52 alin. (3) lit. a) din OG nr. 27/2011, respectiv baza materială necesară, este de natură să ducă la imposibilitatea încheierii contractelor de acces în autogară ca urmare a depășirii capacității autogării, ceea ce are ca efect îngreunarea desfășurării activității de către operatorii de transport.

Atât timp cât nu s-a modificat cadrul stabilit prin actul de bază, ordinul nu poate prevedea soluția de identitate de grafice pe același traseu, cu atât mai mult cu cât emitentul actului de modificare a ordinului existent nu a efectuat niciun studiu de impact și nici nu a corelat modificările cu celelalte prevederi ale Ordinului M.T.I. nr. 980/2011 în vigoare.

Se constată că este întemeiat și considerentul legat de posibilitatea ca, pentru că se permite eliberarea licențelor pentru toți participanții în cazul în care sunt la egalitate, să fie alese de către operatori doar traseele mai profitabile, iar cele mai puțin rentabile să rămână neexploatare, fiind astfel încălcate dispozițiile art. 6 alin. (2) și cele ale art. 42 din OG nr. 27/2011. Existența unor condiții de admitere nu poate fi considerată suficientă pentru respectarea principiilor prevăzute de art. 1 din OG nr. 27/2011 cât timp pentru atribuire nu există decât un singur criteriu care nu este de natură să îi departajeze pe operatori în condițiile în care chiar și în cadrul acestui criteriu se poate obține un punctaj comun pentru ani de vechime diferiți.

Reține Înalta Curte că punctul 3 instituie modul de punctare în funcție de anul de fabricație al autovehiculului, aspect care, așa cum s-a arătat și în privința modificărilor aduse prin art. I pct. 6, încalcă principiul concurenței. Vechimea parcului de autobuze poate constitui un criteriu, dar nu unic, ci în adiționare și cu alte criterii care, împreună aplicate, să dea eficiență principiului concurenței între operatori, dar și intereselor consumatorilor.

Existența acestui unic criteriu încalcă aceste reguli și este în contradicție atât cu reglementarea cu forță juridică superioară — OG nr. 27/2011, cât și cu reglementările europene în materie — Regulamentul (CE) nr. 1.071/2009.

Cum celelalte modificări — respectiv pct. 4, 5 și 6 din art. I pct. 18 din O. M.T. nr. 1.824/2018 sunt în legătură directă cu pct. 3 (care va fi anulat) în privința admiterii solicitării de participare la atribuirea electronică, urmează a fi anulate pentru identități de rațiune.

Instanța de recurs are în vedere și concluziile Consiliului Concurenței, care a arătat în punctul său de vedere exprimat asupra proiectului de ordin: „având în vedere necesitatea creării unui mediu concurențial, în interesul consumatorilor, și nu doar simpla concurență între operatori, trebuie efectuată o analiză

din care să rezulte dacă în urma atribuirii aceleiași curse către mai mulți operatori, acest lucru nu va conduce la tarife mai ridicate pentru beneficiarii serviciului de transport, din cauza lipsei economiei de scară” (fila 59 dosar fond).

2. Temeiul legal al soluției adoptate în recurs

Pentru toate considerentele expuse la punctul anterior, în temeiul art. 20 alin. (3) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare, coroborat cu art. 496 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Înalta Curte va admite recursul formulat de reclamanta S.C. I. S.R.L., va casa, în parte, sentința recurată și în rejudecare va admite acțiunea, în parte, și va anula dispozițiile art. I pct. 6, 14 și pct. 18 — pct. 3, 4, 5 și 6 din Ordinul M.T. nr. 1.824/2018.

PENTRU ACESTE MOTIVE,

În numele legii,

DECIDE:

Admite recursul declarat de recurenta-reclamantă S.C. I. S.R.L. împotriva Sentinței nr. 65/2019 din 12 iunie 2019, pronunțată de Curtea de Apel I. — Secția contencios administrativ și fiscal.

Casează, în parte, sentința atacată și, rejudecând cauza, admite în parte acțiunea și anulează dispozițiile art. I pct. 6, 14 și pct. 18 — pct. 3, 4, 5 și 6 din Ordinul M.T. nr. 1.824/2018.

Menține în rest dispozițiile Sentinței atacate nr. 65/2019 din 12 iunie 2019.

Definitivă.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 22 octombrie 2021.

JUDECĂTOR

A. R. GHICULESCU

Magistrat-asistent,

M. Fianu

★

RECTIFICĂRI

În cuprinsul Ordinului ministrului educației nr. 6.271/2023 privind înființarea și componența Comisiei Naționale pentru Finanțarea Învățământului Superior (CNFIS), publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 841 din 19 septembrie 2023, se fac următoarele rectificări:

— la art. 2 pct. 5, în loc de: „5. *Darie Bogdana, Universitatea Națională de Artă Teatrală și Cinematografică «I.L. Caragiale» din București;*” se va citi: „5. *Crețu Adina Bogdana, Universitatea Națională de Artă Teatrală și Cinematografică «I.L. Caragiale» din București;*”;

— la art. 2 pct. 19, în loc de: „19. *Selișteanu Dan, Universitatea din Craiova;*” se va citi: „19. *Selișteanu Dan, Universitatea din Craiova;*”.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR



„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; 012329

C.I.F. RO427282, IBAN: RO55RNCB0082006711100001 BCR

și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 DTCPMB (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, www.monitoruloficial.ro

Adresa Centrului pentru relații cu publicul este: șos. Panduri nr. 1, bloc P33, sectorul 5, București; 050651.

Tel. 021.401.00.73, 021.401.00.78, e-mail: concursurifp@ramo.ro, convocariaga@ramo.ro

Pentru publicări, încărcați actele pe site, la: <https://www.monitoruloficial.ro>, secțiunea Publicări.



5 948493 475941